

Exodus 23:1-13 en Mattheüs 10: 34-42**What Would Jesus Do?**

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,
'Lieve broers en zussen...' in de hoop dat niemand zich buitengesloten voelt...

Geloven kan veel troost en vrede geven, maar ook heel veel strijd en conflict als het om geloven gaat. Dat zien we in de wereld van vandaag, waar over geloven weer heel veel te doen is.

Het zou misschien minder worden als we een verschil zouden maken tussen geloof en religie. Dat is niet nieuw, de grote theoloog Karl Barth heeft dit al in de vorige eeuw bepleit, na wereldoorlogen waarin grote conflicten werden uitgevochten.

Geloof en religie

Geloof is dat wat mensen inspireert en aanzet tot vrede, vaak gebaseerd op een persoonlijke relatie met God en Jezus. 'Mijn geloof' zegt iets over een geestelijke vriendschap waarin rust en zelfrespect wordt gevonden. Waarin mensen, waarin ik ook zelf een leidraad vinden voor hun persoonlijke keuzes en dat niet aan anderen willen opdringen. Het is het geloof van het 'gebed van de binnenkamer' waar Jezus over spreekt

En vaak recht daar tegenover staat een 'religie', dat is vaak een georganiseerd stelsel van regels en voorschriften waar veel mensen zich van willen bevrijden en zorgen voor conflicten en meningsverschillen.

Denk maar aan de disputen rondom ritueel slachten, de koopzondag en de zondagsrust, het adopteren van kinderen door homostellen of christelijke feestdagen die wel of niet voor iedereen verplicht zijn en alles wat 'gelovigen' aan de rest van de maatschappij zouden willen opleggen.

Als je het verschil niet weet, en vindt dat persoonlijk geloof en religie hetzelfde zijn, dan kan het allemaal heel heftig worden en kan het zelfs ertoe leiden dat je elkaar niet meer aankijkt of zelfs dat het knokken wordt, denk aan Noord Ierland.

Maar het komt veel dichterbij als je door collega's of vrienden of medestudenten op je geloof aangesproken wordt. En nog heftiger wordt het als die verschillen van inzicht en geloven je familie, of je gezin binnenkomen. Niets is zo pijnlijk als dat je mensen verliest door een verschil van mening dat met geloof, die mooie eigen ervaring over Gods leiding in jouw leven, te maken heeft.

Vrede tegenover strijd

Want dat loslaten van elkaar kan gebeuren als jij Jezus gaat volgen. Soms zie je ze die stickers op auto of bromfiets met die 4 letters WWJD: What Would Jesus Do... Gelovigen die hun doen en laten willen afstemmen op Jezus. Van verschillende leden van onze gemeente weet ik dat in hun jonge jaren de beslissing om je als volwassene op je belijdenis te laten dopen voor veel verwijt en verwijdering in de familie heeft opgeleverd. Hebben we het als ouders dan niet goed gedaan om jou als kind te laten dopen?

Maar die verschillen ontstaan ook als één van de leden van het gezin het geloof vaarwel zegt of andere wegen gaat. Ook dat geeft vervreemding, maar dan de andere kant op. Verdriet om niet meer samen naar de kerk te kunnen gaan.

Hoe dan ook: geloofsconflicten raken ontzettend diep en geven enorm veel strijd en spanning in je ziel.

Maar ook twijfel: want de vele beloften van vrede en zegen die in de Bijbel aan gelovigen worden gegeven staan dan zo recht tegenover de strijd en het onbegrip door anders-gelovigen of niet-gelovigen.

Dat kan soms zo diep gaan dat je denkt: is het dit allemaal wel waard? Moet ik echt zoveel op het spel zetten om te blijven geloven, of moet ik het maar opgeven?

Bedoeld effect?

Over die strijd spreekt Jezus in Mattheüs 10, een kernachtig handboek voor discipelschap. Hij bereidt zijn eigen jongens voor om met hun geloof midden

in de wereld te staan, maar wijst ook een weg die midden in de wereld staat.

In vers 21 en 22 zegt Jezus: 21 *De ene broer zal de andere uitleveren om hem te laten doden, en vaders zullen hetzelfde doen met hun kinderen, en kinderen zullen zich tegen hun ouders keren en hen laten terechtstellen. Jullie zullen door iedereen worden gehaat omwille van mijn naam; maar wie standhoudt tot het einde zal worden gered.*

(Ieder die volhardt zal zien de Koning op zijn troon... zongen we hier in Silo in de jaren 80 met het 40 man tellende koor en orkest Groep Silo ! We waren ons bewust dat geloven een prijs heeft en dat het keuzes vraagt als je gaat studeren en in de wereld van kennis en wetenschap terecht komt...)

In de tijd van de evangelist Mattheus was er voor de missie van de vroege christelijke gemeente ook al veel tegenstand en zelfs vervolging, waar ze doorheen geholpen moesten worden. En weerbaar moesten worden, niet alles was op te lossen met zachtmoedigheid en de andere wang.

Denk niet dat ik gekomen ben om op aarde vrede te brengen. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want ik kom een wig drijven tussen een man en zijn vader, tussen een dochter en haar moeder en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder; de vijanden van de mensen zijn hun eigen huisgenoten!

Met de komst van Jezus worden de dingen inderdaad op scherp gezet, dat gebeurt al bij zijn geboorte, dat gaat door tot en met zijn kruisiging. Jezus zelf zegt in het evangelie van Johannes: Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Dat betekent niet dat er dus automatisch ruzie moet komen in families waar Jezus in het midden komt te staan, maar het betekent wel dat mensen vroeg of laat onontkoombaar voor een waarheidsvraag komt te staan. Een vraag die ook altijd een geloofsvraag is en keuzes vraagt. Met Jezus zijn we de vrijblijvendheid voorbij.

Zaak van leven of dood?

Betekent dit dat als iemand tot geloof dat hij met familie of vrienden moet breken? Of dat een gezinslid dat het geloof loslaat verstoten moet worden? Gelukkig heb ik zelf daar geen voorbeelden van, wel ben ik in de loop der jaren een paar keer gebeld door mannen en vrouwen die door hun gelovige ouders de deur waren gewezen nadat ze vertelden dat ze hun eigen manier van liefhebben, hun sexuele orientatie en hun geloof wel degelijk met elkaar konden verenigen.

En voor mezelf ben ik tot de conclusie gekomen dat Mattheus 10 geen oproep is om met andersdenkenden te breken.

Daarvoor staan er in het NT teveel andere woorden van Jezus, bijvoorbeeld in de gelijkenis van de verloren zoon, waar de vader op de uitkijk blijft staan tot zijn vrijgevochten zoon weer terugkomt.

Niet breken, maar wel heel diep beseffen dat er als het om persoonlijk geloof gaat op het diepste niveau van je leven een kloof zit die tot een loyaliteitsconflict kán leiden.

En dat je soms moet kiezen voor Jezus en niet voor het meegaan met wat door de meeste mensen wordt gedacht of gedaan.

Dan moet je leven met 'een barst in je hart', een 'scheur in je ziel' en het daar in uithouden...

Keuze voor identiteit

Als het er op aankomt - en dat komt het gelukkig niet altijd- moet je kiezen. Dat is wat Jezus vooral bedoelt en wat hij ook onder woorden brengt in vers 37: *Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van mij, is mij niet waard, en wie meer houdt van zijn zoon of dochter dan van mij, is mij niet waard.*

Het hier dus niet om of-of, maar om prioriteiten. Van wie houd je, als het er op aankomt, het meest?

Dat is psychologisch te vertalen voor deze tijd: kies je voor je zelf, voor je eigen identiteit met je eigen diepste overtuigingen of pas je je aan aan wat de ander of de meerderheid vindt of denkt...

Bij de laatste Dertigerskring van afgelopen maandag heb ik verteld dat ik erg geraakt ben door het boek van GertJan Segers van de CU die in zijn 'Hoop voor een verdeeld land' schrijft dat het juist in onze tijd er op

aankomt wat je als gelovige minderheid te vertellen hebt aan een meerderheid die soms heel onderdrukkend naar andersdenkende minderheden kan zijn. Hij denkt dat (net zoals in bijbelse tijden als in Exodus 23) dat het helemaal niet zo gek is om je als minderheid te manifesteren en te weten dat in de bijbel zegen is beloofd voor die positie! Hij noemt voorbeelden van prostituees die als slaven worden ingezet onder de vlag van een vrije samenleving. Maar ook hoe we menen altijd bereikbaar te moeten zijn met de sociale media en dus verslaafd daaraan nauwelijks meer echt tot rust met onszelf komen.

Kiezen of delen?

Voor heel veel christenen in andere delen van de wereld (bv Eritrea, waar Mihret vandaag komt) ligt het natuurlijk veel scherper, die keuze voor het geloven als minderheid! Maar ook wij komen soms toch voor de vraag te staan: wie is de eerste, de hoogste in ons leven? Waar bouwen we onze identiteit op?

De bekende dominee Tim Keller zegt: '*pas op dat je je man, je vrouw, je kinderen niet zó verafgoodt dat ze in feite boven God komen te staan, dat je je identiteit er aan ophangt, dat je hele wereld instort als er iets met hen gebeurt*'.

Dat maak ik dagelijks mee in mijn werk in de gevangenis waar mannen geen andere uitweg dan geweld zagen als ze hoorden dat hun vrouw bij hen weg wilde gaan. Omdat er geen leven en geen eigen waarde meer over bleef... Dat is ook ónze valkuil, minstens zo spannend als die van iemand die een christelijke martelaar dreigt te worden. Het is de rode draad door de Bijbel en het Evangelie: Wie staat er op één in je leven?

Je eigen kruis

Wie niet zijn kruis op zich neemt en mij volgt, is mij niet waard. Wie zijn leven probeert te behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, die zal het behouden.

Dat is de kern van wat discipelschap is. Je kruis opnemen, Jezus volgen en jezelf behouden door je ik los te laten.

Je kruis opnemen, wat is dat?

Dietrich Bonhoeffer, de dominee die omkwam in een concentratiekamp, beschrijft het zo: '*Kruis betekent niet ongerief en een zwaar lot, maar het is het lijden, dat voor ons uitspruit uit de verbondenheid aan Christus alleen.... Kruis is meelijden met Christus, Christus-lijden. Het ligt al klaar, van meet af aan, men hoeft het slechts op te nemen. Voor ieder ligt zijn kruis reeds klaar, hem door God beschikt en op de mens toegemeten.*'

Houden we daar rekening mee, dat er een kruis voor ons klaarligt?

Of dachten we soms dat Jezus ons alleen maar gelukkiger zou maken?

Leven naar Gods bedoeling: daar kunnen momenten van geluk inzitten, maar daar drááit het niet om.

Kruisdragen, Jezus volgen, is je leven behouden door het los te kunnen laten. Niet langer jezelf als uitgangspunt van alles te nemen, wat jij vindt van wat er gezegd wordt, wat jij denkt over je werk, over hoe je ouders het doen of gedaan hebben. Daar kun je ook heel moe van worden en jezelf er erg mee over-vragen.

Nee, het gaat er om dat je steeds de vraag gaat stellen : WHAT WOULD JESUS DO? wat zou Jezus doen en willen dat ik doe?

Daar ligt het geheim van discipelschap, van leerling-zijn van Jezus, van christenzijn.

Voorbeelden

Ik wil vandaag een paar heel praktische voorbeelden proberen te geven van keuzes die we soms meer aandacht zouden kunnen geven, die ook weerstand in kunnen oproepen.

1.

Vorige week zondag merkten we dat er rondom Silo veel drukte was met opbouw van hekken en een groot podium, inmiddels weten we dat het om de inhuldiging van de voetbalvrouwen ging 12.000 mensen op een steenworp afstand van onze kerk. Gaan we nu klagen over die drukte of gaan we er misschien een kans in zien dat we een kerkgebouw hebben dat midden in de drukte en soms gekte van deze tijd staat. Dat geeft ook kansen om te laten zien dat we gastvrij kunnen zijn vanuit een kerk die vertrouwen heeft en ruimte geeft.

(Kan betekenen dat we niet meedoen aan de klachtbrief van de Buurkerken om minder sportevenementen op zondag in de binnenstad te organiseren, omdat wij als kerkgangers de eigen kerk niet in- of uit kunnen. Kan betekenen dat we juist dan onze kerk gaan gebruiken om een welkome herberg te zijn voor vermoeide sporters, en hen 'een beker koud water' te geven en zo contact te maken met wie niet meer in kerken komen. Dat zullen de Buurkerken niet leuk vinden, dat Silo niet meedoet aan de klacht. Maar misschien komt het omdat Silo hier een kans ziet, omdat ze op deze manier voor Jezus wil kiezen...)

2.

Wij doen tot nu toe in Silo niet zoveel aan het milieu, we brengen wel ons plastic weg, maar meedoen aan zuivere koffie, dat is toch nog een stap te ver. En dat geldt ook voor het Werelddiaconaat, de arm en rijk verhoudingen in de wereld. Totdat iemand zegt: Jezus vraagt mij op te komen voor de armen, dus ook voor de arme boeren van Zuid Amerika, zullen we in Silo van koffiemarkt veranderen? Dat gaat ons geld kosten, dat kan weerstand geven in onze eigen gemeente...

3.

Het derde voorbeeld neem ik als voorschot op wat we op **zondag 10 september** gaan doen: een kerkproeverij, een zondag waarop we aan kennissen, vrienden, familie willen laten proeven wat kerk in deze tijd is en kan zijn. Dan komt de vraag om één iemand die je kent mee te nemen naar Silo. Iemand die al heel lang niet meer aan kerk doet, die misschien hele grote vooroordelen over religie of geloof of kerk heeft. En dan toch er voor uitkomen dat jij gelooft dat in die kerk geoefend wordt als het om vrijheid gaat. Waar je mag zijn wie je bent, ook al werd daar vroeger anders over geoordeeld. kan ook een pittig gesprek opleveren, met veel kritiek, veel vooroordeel en zelfs oordeel, een beetje kruisdragen...

Kracht naar kruis

Is dit geen onmenselijk grote opdracht, waar we gewoon nooit aan kunnen voldoen? Dat was al een verwijt van de leerlingen van Jezus zelf: vraag je nou niet te veel van mensen?

Nou, dat laatste is een feit: wij kunnen er nooit aan voldoen! En vanuit ons diepe zelf willen we het ook niet. Wie wil nou een kruis dragen, wie wil nou volgen, wie wil zijn leven zijn ik loslaten?

Dat is nou precies wat de bijbel ons leert, het probleem van de mens is 'zonde' die ons leven in de greep heeft. Dat is niet dat jij en ik verkeerde dingen doen, hoe vaak worden criminele daden niet verwacht met zonde... nee zonde is dat je ten diepste niet gelooft dat God jou een eigen en nieuwe identiteit geeft, vrij en zonder last van schuldgevoelens. God die je de eerste plaats in je leven niet gunt.

Dan is er maar één manier om op geestelijke grond, bij God zelf in zijn nabijheid te komen : dat is door te lezen en mee te leven met hoe Jezus zelf zijn kruis droeg, door lijden en veroordeling heen.

Kerkvader Augustinus was, voordat hij bekeerd werd, echt geen lieverdje. Hij kende het leven, en kende de betrekkelijkheid van het wereldse geluk en de kwalijke kant van het meedoen met de meute, de meerderheid:

Hij zegt daar heel ontroerende dingen over in zijn preek over Mattheus 10:

'Voordat u bestond, hield Christus al van u. Hij heeft u geschapen. Vóór de schepping van de wereld heeft Hij u voorbestemd. En vanaf het moment dat uw was geschapen, heeft Hij u door uw vader en moeder laten voeden. Want uw ouders hebben u niet zelf gemaakt, ook al krijgt u iets van hen mee. Christus hield van u, schiep u, voedde u, heeft zichzelf overgeleverd voor u, kreeg allerlei beledigingen te verduren voor u, werd verwond voor u en kocht u vrij met zijn bloed. Bent u daar niet van onder de indruk? Zegt u niet: 'Wat zal ik op mijn beurt aan de Heer geven voor alles wat Hij aan mij heeft besteed?' Luister, de Heer zegt: "Wie zijn vader of moeder meer liefheeft dan Mij, is Mij niet waard." Luister naar wat Hij zegt, vrees zijn waarschuwendende woorden, heb Hem lief om wat Hij belooft.'